

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 21/18

Λουξεμβούργο, 27 Φεβρουαρίου 2018

Απόφαση στην υπόθεση C-266/16
The Queen, κατόπιν αιτήσεως της Western Sahara Campaign UK κατά
Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs et Secretary of
State for Environment, Food and Rural Affairs

**Η αλιευτική συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και του Μαρόκου είναι έγκυρη δεδομένου ότι
δεν έχει εφαρμογή στη Δυτική Σαχάρα και τα χωρικά της ύδατα**

Η Δυτική Σαχάρα είναι περιοχή της βορειοδυτικής Αφρικής η οποία συνορεύει βόρεια με το Μαρόκο, βορειοανατολικά με την Αλγερία, ανατολικά και νότια με τη Μαυριτανία και δυτικά με τον Ατλαντικό ωκεανό. Επί του παρόντος, το μεγαλύτερο τμήμα της Δυτικής Σαχάρας κατέχεται από το Μαρόκο, το οποίο την θεωρεί αναπόσπαστο μέρος της επικράτειάς του. Ένα μικρότερο τμήμα της εν λόγω περιοχής, ευρισκόμενο στα ανατολικά, ελέγχεται από το Front Polisario, κίνημα που επιδιώκει την ανεξαρτησία της Δυτικής Σαχάρας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Μαρόκο συνήψαν, διαδοχικώς, συμφωνία σύνδεσης το 1996, συμφωνία σύμπραξης στον τομέα της αλιείας («αλιευτική συμφωνία») ¹ το 2006 και συμφωνία ελευθέρωσης για γεωργικά και αλιευτικά προϊόντα το 2012. Η αλιευτική συμφωνία συμπληρώθηκε με πρωτόκολλο που καθορίζει, μεταξύ άλλων, τις προβλεπόμενες στη συμφωνία αυτή αλιευτικές δυνατότητες και λήγει τον Ιούλιο του 2018 ².

Με την απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016 ³, το Δικαστήριο, επιληφθέν αιτήσεως αναίρεσης στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Front Polisario, αφενός, και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκή Επιτροπής, αφετέρου, έκρινε ότι οι συναφθείσες μεταξύ της Ένωσης και του Μαρόκου συμφωνίες σύνδεσης και ελευθέρωσης έχουν, κατά το διεθνές δίκαιο, την έννοια ότι δεν είναι εφαρμοστέες στο έδαφος της Δυτικής Σαχάρας. Ωστόσο, η υπόθεση εκείνη δεν αφορούσε την αλιευτική συμφωνία, οπότε το Δικαστήριο δεν αποφάνθηκε επί του κύρους της συμφωνίας αυτής με την απόφασή του ⁴.

Η Western Sahara Campaign (WSC) είναι ανεξάρτητη εθελοντική οργάνωση με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο και με σκοπό την υποστήριξη της αναγνώρισης του δικαιώματος αυτοδιαθέσεως του λαού των Σαχράουι. Υποστηρίζει ενώπιον του High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [ανώτερο δικαστήριο (Αγγλία και Ουαλία), τμήμα αστικών, εμπορικών και διοικητικών διαφορών (διοικητικές διαφορές), Ηνωμένο Βασίλειο], ότι η αλιευτική συμφωνία και οι πράξεις με τις οποίες αυτή εγκρίθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή ⁵ είναι ανίσχυρες κατά το μέτρο που η εν λόγω συμφωνία και οι εν λόγω πράξεις έχουν εφαρμογή στα ύδατα της Δυτικής Σαχάρας. Κατά συνέπεια, η WSC εκτιμά ότι οι βρετανικές αρχές ενεργούν παρανόμως

¹ ΕΕ 2006, L 141, σ. 4. Η σύναψη της συμφωνίας αυτής εγκρίθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 764/2006 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2006 (ΕΕ 2006, L 141, σ. 1).

² ΕΕ 2013, L 328, σ. 2. Η σύναψη του πρωτοκόλλου αυτού εγκρίθηκε με την απόφαση 2013/785/ΕΕ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ 2013, L 349, σ. 1).

³ Απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Συμβούλιο κατά Front Polisario (C-104/16 P, βλ. AT αριθ. 146/16).

⁴ Εντούτοις, το Front Polisario αμφισβητεί τη νομιμότητα του συνοδευτικού της αλιευτικής συμφωνίας πρωτοκόλλου ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (υπόθεση T-180/14). Το Γενικό Δικαστήριο ανέστειλε την εξέταση της υποθέσεως αυτής μέχρι να αποφανθεί το Δικαστήριο επί της υπόθεσης WSC.

⁵ Πέραν των παρατεθεισών στις υποσημειώσεις 1 και 2 πράξεων, η WSC αμφισβητεί και το κύρος του κανονισμού (ΕΕ) 1270/2013 σχετικά με την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων βάσει του πρωτοκόλλου του 2013 (ΕΕ 2013, L 328, σ. 40).

προβλέποντας την εφαρμογή της συμφωνίας αυτής και, ειδικότερα, τη χορήγηση αδειών αλιείας στα εν λόγω ύδατα.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το High Court of Justice ζήτησε από το Δικαστήριο να διευκρινίσει, μεταξύ άλλων, αν η αλιευτική συμφωνία είναι έγκυρη υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης. Πρόκειται για την πρώτη αίτηση προδικαστικής αποφάσεως η οποία αφορά τυπικώς διεθνείς συμφωνίες συναφθείσες από την Ένωση.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο κρίνει, πρώτον, ότι είναι αρμόδιο να κρίνει το κύρος των πράξεων συνάψεως διεθνών συνθηκών συναφθεισών από την Ένωση και, στο πλαίσιο αυτό, **να κρίνει αν οι συμφωνίες αυτές συνάδουν με τις Συνθήκες καθώς και με τους κανόνες του διεθνούς δικαίου οι οποίοι δεσμεύουν την Ένωση.**

Δεύτερον, το Δικαστήριο εξετάζει το κύρος της αλιευτικής συμφωνίας. Διαπιστώνει ότι το βρετανικό δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί αν η δυνατότητα εκμεταλλεύσεως των πόρων που προέρχονται από τα χωρικά ύδατα της Δυτικής Σαχάρας συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης και το διεθνές δίκαιο. Το εν λόγω ζήτημα όμως προϋποθέτει ότι τα ύδατα αυτά εμπίπτουν στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας. Συνεπώς, το Δικαστήριο εξετάζει κατά πρώτον το βάσιμο της παραδοχής αυτής.

Συναφώς, το Δικαστήριο παρατηρεί, κατ' αρχάς, ότι η αλιευτική συμφωνία έχει εφαρμογή στο «έδαφος του Μαρόκου», έκφραση η οποία είναι αντίστοιχη με την έννοια του «εδάφους του Βασιλείου του Μαρόκου» που περιλαμβάνεται στη συμφωνία σύνδεσης. Όπως όμως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, η έννοια αυτή καθεαυτή παραπέμπει στον γεωγραφικό χώρο επί του οποίου το Βασίλειο του Μαρόκου ασκεί το σύνολο των εξουσιών που αναγνωρίζονται στις κυρίαρχες οντότητες από το διεθνές δίκαιο, αποκλεισμένου οποιουδήποτε άλλου εδάφους, όπως είναι το έδαφος της Δυτικής Σαχάρας. Υπό τις συνθήκες αυτές, **η υπαγωγή του εδάφους της Δυτικής Σαχάρας στο πεδίο εφαρμογής της αλιευτικής συμφωνίας θα προσέκρουε σε πολλούς κανόνες του γενικού διεθνούς δικαίου που εφαρμόζονται στις σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και του Βασιλείου του Μαρόκου, ιδίως την αρχή της αυτοδιαθέσεως.**

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η αλιευτική συμφωνία είναι εφαρμοστέα στα «ύδατα που υπάγονται στην κυριαρχία ή τη δικαιοδοσία» του Βασιλείου του Μαρόκου. Κατά τη σύμβαση όμως του ΟΗΕ για το δίκαιο της θάλασσας⁶, τα ύδατα επί των οποίων το παράκτιο κράτος δικαιούται να ασκεί κυριαρχία ή δικαιοδοσία, περιορίζονται μόνον στα χωρικά του ύδατα τα οποία αποτελούν την αιγιαλίτιδα ζώνη του ή την αποκλειστική οικονομική ζώνη του. **Επομένως, το Δικαστήριο κρίνει ότι, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το έδαφος της Δυτικής Σαχάρας δεν αποτελεί μέρος του εδάφους του Βασιλείου του Μαρόκου, τα χωρικά ύδατα της Δυτικής Σαχάρας δεν εμπίπτουν στη μαροκινή αλιευτική ζώνη την οποία αφορά η αλιευτική συμφωνία.**

Τέλος, το Δικαστήριο εξετάζει το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του συνημμένου στην αλιευτική συμφωνία πρωτοκόλλου. Καίτοι το πρωτόκολλο αυτό δεν περιλαμβάνει καμία συγκεκριμένη διάταξη περί αυτού, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι πολλές διατάξεις του χρησιμοποιούν την έκφραση «μαροκινή αλιευτική ζώνη». Η έκφραση αυτή όμως είναι ταυτόσημη με αυτήν που περιλαμβάνεται στη συμφωνία, η οποία την καθορίζει ως τα «ύδατα που υπάγονται στην κυριαρχία ή τη δικαιοδοσία του Βασιλείου του Μαρόκου». Επομένως, το Δικαστήριο κρίνει ότι η «**μαροκινή αλιευτική ζώνη**», κατά την έννοια του εν λόγω πρωτοκόλλου, **δεν περιλαμβάνει τα χωρικά ύδατα της Δυτικής Σαχάρας.**

Συνεπώς, το Δικαστήριο κρίνει ότι, δεδομένου ότι ούτε η αλιευτική συμφωνία ούτε το συνημμένο σε αυτήν πρωτόκολλο έχουν εφαρμογή στα χωρικά ύδατα της Δυτικής Σαχάρας, οι σχετικές με τη σύναψή τους και την εφαρμογή τους πράξεις της Ένωσης είναι έγκυρες.

⁶ Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας, η οποία συνήφθη στο Μοντέγκο Μπαίυ στις 10 Δεκεμβρίου 1982 (United Nations Treaty Series, τόμοι 1833, 1834 και 1835, σ. 3), τέθηκε σε ισχύ στις 16 Νοεμβρίου 1994. Η σύναψή της εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 98/392/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Μαρτίου 1998 (ΕΕ 1998, L 179, σ. 1).

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της απόφασης διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106